

FCI – Standard nr 342 / 24.07.1996 / GB

AUSTRAALIA LAMBAKOER

(AUSTRALIAN SHEPHERD)

PÄRITOLU: USA

KEHTIVA ORIGINALSTANDARDI AVALDAMISE

AEG:

24.07.1996.

KASUTUS: Karjatalude ja rantšode lambakarjatuse koer..

FCI KLASSIFIKATSIOON:

Rühm 1

Lamba- ja karjakoerad (välja arvatud šveitsi alpi karjakoerad)

Alarühm 1

Lambakoerad

Töökasseteta.

LÜHIKENE AJALOO LINE ÜLEVAADE :

Vaatamata sellele, et Austraalia lambakoera päritolust on mitmeid erinevaid teooriaid, on tänapäevaseks tõug aretatud vaieldamatult just Ühendriikides. Austraalia lambakoeraks nimetati tõug seetõttu, et ta oli seotud baski lambakasvatajatega, kes 1800ndatel saabusid Ühendriikidesse Austraaliast.

Austraalia lambakoera populaarsus lõi õitsele Teise Maailmasõja järel koos western-ratsutamise, rodeode, hobuste näituste korraldamise buumiga publiku hulgas, mida levitasid nii kinofilmid kui tele-show'd. Ta sobis oma mitmekülguse ja hästi koolitatava olemuse tõttu suurepäraselt Ameerika farmidesse ja rantšodesse. Ameerika karjakasvatajad jätkasid tõu kujundamist, säilitades tema mitmekülguse, terava intelligentsi, tugeva karjatusvaistu ja silmatorkava välimuse, mis olid algsed imetlust äratanud omadused.

Sõltumata individuaalselt kordumatust värvist ja värvimärgistest on kõikidele Austraalia lambakoertele ühiseks jooneks vankumatu kiindumus oma pererahvasse. Mitmed eelised on taganud Austraalia lambakoera püsiva populaarsuse.

ÜLDMULJE :

Austraalia lambakoer on hästi proportsionaalne, kõrgusest veidi pikem, keskmise suurusega ja keskmise tugevusega luustikuga, varieeruva ja individuaalse värvusega. Ta on tähelepanelik ja elav, nõtke ja vilgas, tugev ja lihaseline, aga mitte raskepärane. Tema karvkate on suhteliselt pikk ja kare. Saba on kas lõigatud või sünnipäraselt tömp.

OLULISED PROPORSIOONID :

Austraalia lambakoera pikkus mõõdetult rinnakust istmikunukini on suurem turja ja maa vahelisest kõrgusest.

Konstitutsioon : Kehaehitus on tugev koos vastavalt tugeva luustikuga. Isaste kehaehitus on maskuliinne, kuid mitte raskepärane. Emased on feminiinsemad, kuid mitte kerge luustikuga.

KÄITUMINE/ISELOOM :

Austraalia lambakoer on tugeva karjatus- ja valvamisvaistuga intelligentne töökoer. Ta on truu kaaslane ning võimeline töötama kogu päeva. Tasakaaluka käitumisega, heatahtlik, riiakust esineb harva. Esmakohtumisel võib olla veidi reserveeritud. Vähimatki viidet argusele, pelglikkusele või agressiivsusele tuleb pidada raskeks veaks.

PEA :

Pea on selgete joontega, tugev ja kuiv. Suurus peab olema proportsioonis kerega.

PEAPIIRKOND :

Kolju : Laup on tasane kuni veidi kumerdub. Kuklakühm võib olla vaid vaevumärgatav. Laius ja pikkus on sama suured.

Üleminek laubalt koonule : Mõõdukas, selgelt väljendunud.

NÄOPIIRKOND :

Ninapeegel : Sinimarmoritel (Blue merle) ja mustadel peab nina (ja mokaade) pigment olema must. Punamarmoritel (Red merle) ja punastel on nina (ja mokaade) pigment maksavärvi (pruun). Marmor-värvuselistel on lubatud ka väikeste roosade täppide esinemine; kuid mitte üle 25% ninapeeglist, kui koer on saanud ühe aasta vanuseks, mis on juba raske viga.

Koon : Koljuosaga sama pikk või veidi lühem. Külgvaates on laubajoon ja ninaselg paralleelsed, neid eraldab

möödukas kuid selgelt väljendunud laubalõige. Koon on kergelt ahenev ja tipust kumer.

Hambad : Täiskomplektne hammastik, tugevad ja valged hambad, kääritaoline hambumus, lubatud on otsehambumus mõne hamba tasandil.

Silmad : Pruunid, sinised, merevaigukarva või mistahes ühend nendest värvidest koos lubatud laikudega või täppidega. Mandlikujulised, mitte punnis ega sügaval asetsevad. Sinimarmoritel ja mustadel peab lauserva pigment olema must. Punamarmoritel ja punastel on maksakarva (pruun) laupigment. Ilme : väljendab tähelepanelikkust ja intelligentsust, on valvas ja innukas. Piik on terane kuid sõbralik.

Kõrvad : Kolmnurksed, mööduka suuruse ja paksusega, kõrgele kinnitatud. Koera tähelepanelikkuse korral on tipust murdunud ja ettepoole suunatud või rooskõrvana külgsuunas. Püstised kõrvad ja lontis kõrvad on rasked vead.

KAEL :

Tugev, mööduka pikkusega, kergelt kaardunud kuklajoonega, sujuvalt õlgadega liituv.

KERE :

Ülajoon : Selg on sirge ja tugev, tasane ja lai turjast kuni puusanukkideni.

Laudjas : Möödukalt kaldus.

Rindkere : Mitte liiga lai, kuid sügav, ulatudes sügavamas punktis küünarnukkideni.

Roided : Hästi kaardunud ja pikad, moodustamata tünnikujulist või lamedat rinnakorvi.

Alajoon : Näib möödukalt ülestõmbunud.

SABA :

Sirge, lühendatud või loomulikult töbi, kõige enam nelja tolli (10 cm) pikkune.

JÄSEMED

ESIJÄSEMED :

Õlad : Labaluud on pikad, lamedad, tihedalt õlgadeks liibunud ja tahasuunas kaldu. Õlavarred ja labaluud on ligikaudu ühepikkused, ja moodustavad omavahel umbes täisnurga ning esijalad on aluspinna suhtes otse püstised.

Jalad : Sirged ja tugevad. Luud tugevad, pigem ovaalse kui ümara läbilõikega.

Kämblad : Keskmise pikkusega ja veidi kaldu. Esijalgadel võivad lisavarbad olla eemaldatud.

Käpad : Ovaalsed, tihked ja suletud, hästi kaardunud varvastega. Padjandid on paksud ja elastsed.

TAGAJÄSEMED :

Tagavööde on sama laiusega kui esiosa labaluude kohalt. Reieluu ja sääre vaheline nurk on samaväärne labaluu ja õlavarre vahelise nurgaga ning moodustab ligilähedaselt täisnurga.

Põlved : Selgelt väljendunud.

Kannaliigesed : Mõõdukalt nurgitunud.

Pöiad : Lühikesed, aluspinna suhtes püstised ja tagantvaates paralleelsed. Lisavarbad peavad olema eemaldatud.

Käpad : Ovaalsed, tihked ja suletud, hästi kaardunud varvastega. Padjandid on paksud ja elastsed.

LIIKUMINE :

Austraalia lambakoeral on sujuv, vaba ja kerge liikumine. Ta on võimeline vilkalt liikuma tasakaalustatud ja mahuka sammuga. Nii esi- kui tagajalad liiguvad sirgjoones ja kere telgjoonega paralleelselt. Liikumiskiiruse kasvades lähenevad käpad koera raskuskeskme liikumisjoonele kuid koera selg jääb tugevaks ja tasaseks. Austraalia lambakoer peab osavalt suutma võtta järske liikumise suuna- ja kiirusemuutusi.

KARVKATE

KARV : Keskmise tugevusega, sirge kuni veidi laines, ilmastikukindel ja keskmise pikkusega. Aluskarva tüüp varieerub ilmastikuoludest sõltuvalt. Lühike karv on peas, kõrvadel ja esijalgade esikülgedel ning tagajalgadel kuni kannani. Esijalgade tagaküljed ja püksid on suhteliselt karvased. Seejuures on isastel suhteliselt rikkalikum kaelus ja ehiskarv võrreldes emastega. Ebatüüpilist karva tuleb pidada raskeks veaks.

VÄRVUS : Sinimarmor (blue-merle), must, punamarmor (red-merle), punane – kõik värvid ilma või koos valgete ja/või parkruugete (tan/copper) märgistega, hindamisel eelistust omamata. Valge kaelus ei tohi nahal ulatuda üle turjapiiri. Valget värvi märgised võivad olla kuklal (osalise või täiskaelusena), rinnal, jalgadel, koonu alapoolel, lauguna näol ja rinnaalusest kõhu alapooleni, kuid ulatumata küljel küünarnuki-tasandist kõrgemale kui neli tolli (10 cm). Valge värv peas ei tohi domineerida, silmade ümbrus peab olema täies ulatuses värvunud ning pigmenteerunud. Marmorvärvi koertele on iseloomulik vanusega kaasnev põhivärvuse tumenemine.

SUURUS :

Ideaalkõrgus turjalt isastel on 20 – 23 tolli (51 – 58 cm), emastel 18 – 21 tolli (46 – 53 cm). Hindamisel peab tüüp olema olulisem suuruselt.

VEAD :

Igasugune kõrvalekaldumine eelpool mainitud punktidest tuleb lugeda veaks ja olenevalt sellest, millises raskusastmes viga esineb, tuleb sellesse suhtuda ka hinde andmisel.

DISKVALIFITSEERIVAD VEAD :

- Alahambumus, või ülehambumus rohkem kui 1/8 tolli (3 mm). Kontakti puudumist liiga lühikeste alumiste keskmiste lõikehammaste tõttu muus osas korrektse hammastiku korral ei loeta hindamisel alahambumuseks. Õnnetuse tõttu hammaste murdumine või puudumine ei ole karistatav.
- Kõikide karvavärvide juures valget värvi laigud kehal, turja ja saba vahelisel alal ning küljelt küünarnuki ja reie tagakülje vahelisel alal.

MÄRKUS : Isastel peab olema kaks normaalselt arenenud ja munandikotti laskunud munandit.

Maret Kärsti tõlge

inglisekeelsest originaalist, november 2001

heaks kiidetud EKL juhatuses 11.09.2003 protokoll nr 11

